

Dr. GAÁL LÁSZLÓ fordításai

Firdauszi: Sáhnáme

A királyok könyve - részletek

A csepp

*Felhőből parányi esőcsepp esett
S elámult szerényen a tenger felett;
„Ha van tenger, én nem vagyok semmi sem.
Ha ő létező, én nem is létezem.”
Magát semminek nézte, közben lehullt
És csendben egy kagyló ölében kimúlt.
De rá a lehullás is áldást hozott:
Királynak való szép gyönggyé változott.
Szerény volt s magát felmagasztalta ő;
A nemlétbe hullott le s lett létező.*

Gög

*Ha a jó baráttal szemben büszke vagy,
Még a jó barát is hamar cserbe' hagy.*

A titok

*Szolgájára bízott Tekes¹ titkokat,
Mikről senkinek szólni nem volt szabad.
Szívtől szájig egy év alatt szállt szava,²
Egy nap tudta meg most egész udvara.³
A szultán dühöngött, bakót hívatott,
Kivégzésre tüstént parancsot adott.
De a szolga irgalmat esd s így kiált:
„A bűnös te vagy! Rám miért mérsz halált?
A kútfőt először szavad tárta fel.
A víz már kiáradt! Miért zárod el?*

*

*Ha titkod van, elrejtsd s ne mondd senkinek!
Ha más is tudja, elmondja mindenkinek!*

¹ Khvárezm uralkodója

² Egy évig gondolkozott, hogy közölje-e valakivel.

³ Mert a szolga mindjárt közölte társaival.

A NAP TEREMTÉSE

*Pirosló rubinból az égboltozat.
 Se lég s víz nem alkot, se por s füst olyat.
 Olyan csillogás rajta és annyi fény!
 Olyan, mint csodás kert újév ünnepén.
 Forog benne egy gyöngy, mitől szív vidul,
 Amelyből a nappal sugárfénye hull,
 Amely reggelenként keletről a fényt,
 Miként színarany pajzs sugározza szét.
 A föld tőle fény-köntösét ölti fel,
 Homályos világát sugár tölti el.
 Elindul keletről, enyészetre száll,
 S borong már keletről sötét esthomály.
 Egyik sem zavarhatja a másikat,
 Olyan jól kiszabták a pályáikat.
 De mondd, aki Nap vagy, hogy ez hogy lehet:
 Miért nem derítéd reám fényedet?*

A HOLD TEREMTÉSE

*Van egy lámpa, mely sötét éjben ég,
 Hogy a rossznak útján ne járj semmiképp.
 De nem látni két éjszakán, s két napig.
 Talán, mert a forgása közben kopik?
 S ha sápadtan és keskenyen megjelen,
 Olyan, mint akit vágy gyötör szüntelen.
 Ha távolba nézvén, a szem rátekint,
 Azon pillanatban letűnik megint.
 S ha más éjszakán már korábban jön el,
 Reád a magasból erősb fényt lövel.
 De két hét alatt teljesen telt a Hold,
 És az lesz megint, ami kezdetbe' volt.
 Az éjek múlásán megint keskenyül,
 Ha a lángoló Nappal összébb kerül.
 A törvény ez, Isten mit öneki ad;
 S e törvény amíg lesz a Hold, megmarad.*

AZ EMBER TEREMTÉSE

*Idő múlt, s az ember mikor megjelent,
A sok megkötöttség feloldója lett.
Miként büszke ciprus, magasságba néz;
A nyelv szép beszédű s cselekvő az ész.
Okosságot, értelmet és észet kapott;
Parancsolni sokféle lénynek tudott.*

*Figyelj csak, ha már benned ép elme van,
Hogy a szónak: ember, mi értelme van!
Ha gyarló az ember, talán értenéd?
De nem látod elhivatásnak jelét?
Te a két világból nyered létedet:
A lényed tehát közvetítő lehet.
Utoljára lettél, de első vagy itt:
Jelentéktelennek magad' hát ne hidd!
E tárgyról a bölcsek beszélnek sokat.
De tudnánk világ-alkotó titkokat?
Tekintetbe vedd, hogy mi vég vár reád!
S ha választanod kell, a jót vedd tehát!*

*Kitartásra szoktatni kell testedet:
A bajt elviselned csak ésszel lehet.
Hogy minden gonosztól szabadnak maradj,
S a rossznak fölötted hatalmat ne adj;
Hogy a két világban szerencsés lehess,
Ha vágysz, hogy Teremtőd előtt jót tehess:
Gyors forgású égboltra nézzen szemed,
Ahonnan jön a baj, s a gyógyszert nyered!
A mozgó idő ezt sosem söpri el,
A gond és a küzdés sosem győtri el;
Az égbolt örökké mozog, meg nem áll;
Reám nem les úgy, mint miránk a halál.
Vagyonban, családban ez áldást adó;
A jó s rossz csak önála lesz látható.*

